

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาผลของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล จ. ชลบุรี ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการศึกษาดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล จ. ชลบุรี
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างปรากฏการณ์ของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล จ. ชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล จ. ชลบุรี ในปีการศึกษา 2545 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวนทั้งหมด 350 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้นำมาตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ต และความเห็นเกี่ยวกับผลของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม นำแบบสอบถามทั้งหมดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ใช้อินเตอร์เน็ตเป็นประจำและกลุ่มที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ต มาสร้างเป็นกรอบประชากร เพื่อศึกษาโครงสร้างปรากฏการณ์จากการใช้อินเตอร์เน็ตและไม่ใช้อินเตอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตเป็นประจำจำนวนทั้งหมด 11 คน และกลุ่มที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ตจำนวนทั้งหมด 11 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ตในชีวิตประจำวันของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบและเติมคำ สำหรับให้ผู้ตอบเลือกตอบจากคำตอบที่เตรียมไว้ให้หรือมีสิทธิตอบได้อย่างอิสระ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม เป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) เครื่องมือชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม เมื่อได้คำสัมภาษณ์จนมีความอิ่มตัวแล้ว จึงนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาทำเป็นบัตรคำเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล จ. ชลบุรี โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน ชลราษฎรอำรุงและ โรงเรียนชลกันยานุกูล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างรวม 350 ฉบับ แบบสอบถามได้รับคืนมาทั้งหมด 348 ฉบับ และนำแบบสอบถาม 348 ฉบับมาแบ่งเป็นกลุ่มที่ใช้อินเตอร์เน็ตเป็นประจำ จำนวน 268 ฉบับ และกลุ่มที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ต จำนวน 80 ฉบับ นำกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกำหนดตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตจำนวน 11 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ตจำนวน 11 คน นำมาสร้างเป็นกรอบประชากร เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาหาโครงสร้างปรากฏการณ์จากผลการใช้อินเตอร์เน็ตและไม่ใช้อินเตอร์เน็ตโดยวิธีไฟล์ ซอร์ท (pile sort techniques) และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณคือร้อยละ ความถี่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และวิธีเทคนิคไฟล์ ซอร์ท ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการเสนอผลการวิเคราะห์เชิงบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล จ. ชลบุรี ที่ใช้อินเทอร์เน็ตและไม่ใช้อินเทอร์เน็ต

1. จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างทั้งสองได้แสดงความคิดเห็นต่อการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีลำดับของพฤติกรรมแตกต่างกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตมีพฤติกรรมการติดตามข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตทำให้มีโลกทัศน์กว้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับหนึ่ง อินเทอร์เน็ตมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมากกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสอง และพึงพอใจเมื่อใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลอยู่เป็นประจำ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสาม และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ต มีพฤติกรรมคือ อินเทอร์เน็ตมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมากกว่าการเรียนรู้ในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับหนึ่ง การใช้อินเทอร์เน็ตในการติดตามข่าวสารข้อมูลทำให้เป็นคนที่มีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสอง และการติดตามข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตทำให้มีโลกทัศน์กว้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสาม

2. จากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างทั้งสองได้แสดงความคิดเห็นต่อการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีลำดับของพฤติกรรมแตกต่างกัน คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตต้องการนำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับหนึ่ง รู้สึกพอใจเมื่อเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลที่ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตให้ชุมชนได้รับรู้ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสอง และการทำงานเพื่อชุมชนเป็นสิ่งที่ควรทำมากกว่าการนั่งเล่นเกมจากอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสาม และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ต การทำงานเพื่อชุมชนเป็นสิ่งที่ควรทำมากกว่าการนั่งเล่นเกมจากอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับหนึ่ง นำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับสอง และรู้สึกพอใจเมื่อเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลที่ค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ตให้ชุมชนได้รับรู้ มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสาม

ผลการวิเคราะห์โครงสร้างปรากฏการณ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล จ. ชลบุรี ที่ใช้อินเทอร์เน็ตและไม่ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม

1. จากผลการวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ที่แสดงถึงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตทางด้านอารมณ์ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีโครงสร้างปรากฏการณ์ทางด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นอยู่ในแนวทางเดียวกัน

2. จากผลการวิเคราะห์คำสัมภาษณ์ที่แสดงถึงพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตทางด้านสังคมนั้น ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีโครงสร้างปรากฏการณ์ทางด้านสังคมไม่แตกต่างกันมากนัก โดยส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นอยู่ในแนวทางเดียวกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล จ. ชลบุรี ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญจากการค้นพบในการศึกษาตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

1. ผลของการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ต จากผลการวิจัยพบว่า การติดตามข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตทำให้ผู้ใช้มีโลกทัศน์กว้างขึ้น ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับหนึ่ง และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสาม โดยสาเหตุอาจมาจากอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ และเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลข่าวสารขององค์กรต่าง ๆ ทั่วโลก จึงทำให้มีการติดตามข่าวสารได้มากกว่าการติดตามข่าวสารจากแหล่งอื่น ๆ ดังที่เพียทิพย์ จิรพินนุสรณ์ (2539, หน้า 16) ได้กล่าวไว้ “อินเทอร์เน็ตทำให้สังคมโลกเหมือนคนอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันที่สามารถติดต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน โดยผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ นอกจากนั้นยังสามารถส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงกัน ค้นหาข้อมูลข่าวสารในห้องสมุดที่อยู่ห่างไกล และยังสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้”

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าอินเทอร์เน็ตมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันมากขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสอง และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับหนึ่ง สาเหตุอาจมาจากทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญกับการนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการศึกษาซึ่งมีความคิดเห็นสอดคล้องกับงานวิจัยของคมกริช ทัทพิทา (2540, หน้า บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายว่า “นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา และนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไป

สนทนาแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น และค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม” และศรีดา คันทะอริพานิช (2544, หน้า 124) กล่าวว่า การนำไอทีมาใช้ในการศึกษาเป็นการช่วยลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษาชนบทที่ห่างไกลไม่มีโรงเรียน และช่วยเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาอีกด้วย

2. ผลของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ อินเตอร์เน็ตและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ต จากผลการวิจัยพบว่า การใช้อินเตอร์เน็ตทำให้ ผู้ใช้สามารถนำความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าทางอินเตอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งการ แสดงความคิดเห็นนี้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับหนึ่งและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ อินเตอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสองซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นของพจนารถ ทองคำเจริญ (2539, หน้า 110) ได้กล่าวไว้ว่า “อินเตอร์เน็ตจะเป็นช่องทางให้เราสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ ได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว ข่าวสารหรือเหตุการณ์ความเป็นไปต่าง ๆ ทั่วโลกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือแม้กระทั่งความต้องการในการสืบค้นข้อมูลเพื่อการศึกษา หรือปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันก็สามารถสืบค้นได้จากอินเตอร์เน็ตเช่นกัน”

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ต โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งสองรู้สึกพอใจเมื่อ เป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลที่ค้นคว้าจากอินเตอร์เน็ตให้ชุมชนได้รับรู้ นั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตมี ค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสอง และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสาม สาเหตุอาจมา จากที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งพัฒนาการทางด้านสังคมของวัยรุ่นต้องการเป็นที่ ยอมรับของคนในสังคม รู้สึกภูมิใจเมื่อได้เป็นผู้นำและมีบทบาทที่สำคัญในสังคม ดังที่โสภณ นุชนาด (2542, หน้า 83) กล่าวว่า “ในวัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการพฤติกรรมสังคมอย่างเด่นชัด เด็กวัยรุ่นต้องการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและพัฒนาตนเองให้เป็นที่ดึงดูดใจของเพื่อนๆ ดังนั้นกลุ่ม ตัวอย่างทั้งสองกลุ่มจึงรู้สึกพอใจเมื่อเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลให้แก่ชุมชน

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อินเตอร์เน็ตเพิ่มเติมว่า การ ทำงานเพื่อชุมชนเป็นสิ่งที่ควรทำมากกว่าการนั่งเล่นเกมจากอินเตอร์เน็ต โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ อินเตอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสาม และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับหนึ่ง เหตุผลอาจมาจากที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต้องการมีส่วนร่วมับชุมชน มากขึ้น จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองให้ความสำคัญกับชุมชนมากกว่าตัวเอง

3. โครงสร้างปรากฏการณ์ของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีต่อการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้อินเตอร์เน็ตโครงสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้ อินเตอร์เน็ต โดยพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเป็นไปตามพัฒนาการทางด้าน อารมณ์ของวัยรุ่น คือ อารมณ์ไม่คงที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ยังไม่สามารถควบคุม

อารมณ์ได้ถ้ามีสิ่งมาเร้าความสนใจ และอารมณ์ค่อนข้างอ่อนไหวกับสิ่งรอบข้าง ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีเรือน แก้วกังวาล (2530, หน้า 155) กล่าวว่า “อารมณ์ของเด็กวัยรุ่นมักมีความรุนแรงอ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย และควบคุมอารมณ์ยังไม่ได้ เพราะลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่นเป็นเช่น ทำให้บุคคลรอบข้างต้องมีความอดทนที่จะเข้าใจและมีความสัมพันธ์กับพวกเขา”

แต่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตนั้นก็มีความแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ตอยู่บ้าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตรู้สึกพึงพอใจเมื่อเป็นผู้นำหรือเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูล ซึ่งการที่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตรู้สึกพึงพอใจเมื่อเป็นผู้นำนั้นอาจมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตมีความรู้สึกว่าการใช้อินเตอร์เน็ตเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ มีเรื่องใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา และต้องการนำเรื่องที่ตนเองได้ค้นคว้ามาเผยแพร่ให้คนอื่นรู้จักได้รับรู้

จะเห็นได้ว่าการใช้อินเตอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ต ไม่มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านอารมณ์ของผู้ใช้ โดยสาเหตุอาจมาจากการใช้อินเตอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในระดับที่ไม่มากจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้สรุปว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตมีโครงสร้างปรากฏการณ์ทางด้านอารมณ์มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ต

4. โครงสร้างปรากฏการณ์ของการใช้อินเตอร์เน็ตที่มีต่อพัฒนาการทางด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตมีพัฒนาการทางด้านสังคมไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ต โดยสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเป็นกลุ่มสังคมเดียวกัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสองให้ความสำคัญกับครอบครัว เพื่อน โรงเรียนและชุมชนมากกว่าการให้ความสำคัญกับสังคมทางอินเตอร์เน็ต และกลุ่มตัวอย่างทั้งสองยังรู้สึกว่า สังคมทางอินเตอร์เน็ตไม่มีความปลอดภัยเท่ากับสังคมครอบครัว เพื่อน โรงเรียน และชุมชน

พัฒนาการทางด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเป็นไปตามพัฒนาการทางด้านสังคม คือ มีความคิดเป็นของตัวเอง ต้องการอิสระ มีส่วนร่วมกับสังคมมากขึ้น ต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่และสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสังคมของอิริคสัน ที่กล่าวถึงพัฒนาการทางด้านสังคมของวัยรุ่นไว้ว่า เด็กวัยรุ่นจะเริ่มเกี่ยวข้องกับสังคมมากขึ้น และต้องการให้ความสามารถของตนเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ และสังคม (จิตตา คีนดี, 2542, หน้า 28)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตนั้นก็มีความแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเตอร์เน็ตอยู่บ้าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตรู้สึกว่าสังคมอินเตอร์เน็ตไม่สำคัญเท่ากับสังคมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งการที่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเตอร์เน็ตรู้สึกว่าสังคมอินเตอร์เน็ตไม่สำคัญเท่ากับสังคมในชีวิตประจำวัน อาจมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างต้องการใช้อินเตอร์เน็ตเพื่อค้นหาความรู้

หรือเพื่อความสนุกสนานมากกว่าต้องการอินเทอร์เน็ตเป็นที่พึ่ง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตจึงมองว่าสังคมครอบครัวมีความสำคัญกว่าสังคมอินเทอร์เน็ต

จะเห็นได้ว่าการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตไม่มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านสังคมของผู้ใช้ กลับทำให้ผู้ใช้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของครอบครัว เพื่อน โรงเรียนและชุมชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลดีให้กับผู้ใช้ โดยสาเหตุอาจมาจากการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างยังอยู่ในระดับที่ไม่มากจนส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่างทางด้านสังคม ดังนั้นผลการวิจัยที่ได้สรุปว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตมีโครงสร้างปรากฏการณ์ทางด้านสังคม ไม่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยที่ได้ โรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูลควรเสนอผลการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนให้ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความต้องการของนักเรียนต่อการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจุดมุ่งหมายต่าง ๆ และทำให้นักเรียนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวันและการเรียนรู้แก่ตนเองมากที่สุด
2. ในการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้อินเทอร์เน็ตนั้น ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการควบคุมหรือกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนให้อยู่ในขอบเขตหรือกรอบที่กำหนด เพื่อที่การใช้อินเทอร์เน็ตของนักเรียนจะได้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช่มากกว่าทำให้เกิดโทษแก่ผู้ใช้
3. จากผลการวิจัยที่ได้ พบว่า เด็กที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ตนั้นเห็นประโยชน์ของการใช้อินเทอร์เน็ตซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตอาจมีความต้องการในการใช้อินเทอร์เน็ตแต่อาจไม่มีโอกาสได้ใช้ ดังนั้นทางโรงเรียนหรือผู้ปกครองจึงควรสนับสนุนนักเรียนที่ไม่มีโอกาสได้ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนให้มีโอกาสในการใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. การทำวิจัยโดยใช้วิธีเทคนิคไพล์ ซอร์ต (pile sort techniques) เหมาะที่จะนำมาทำวิจัยในด้านวิทยาศาสตร์กายภาพหรือวิทยาศาสตร์ชีวภาพมาก เนื่องจากมีปรากฏการณ์ที่ค่อนข้างเป็นระบบ แต่การวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะการวิจัยเกี่ยวกับอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยอื่น ๆ และมีตัวแปรแทรกซ้อนมาก ทำให้ข้อมูลมีความ คลาดเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา ข้อมูลจึงมีความอึมัวยากกว่างานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์

ศาสตร์ ดังนั้นการวิจัยเกี่ยวกับอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างควรมีการใช้วิธีในการทำวิจัยโดยใช้เทคนิคทางสังคมศาสตร์อื่น ๆ

2. ควรมีการทำวิจัยในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีอัตราการใช้อินเตอร์เน็ตมากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งที่ใช้อินเตอร์เน็ตและไม่ใช้อินเตอร์เน็ตน่าจะมีความแตกต่างมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3. ควรมีการวิจัยผลของการใช้อินเตอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างในด้านอื่นบ้าง เช่น ด้านสติปัญญา หรือด้านร่างกายของกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาว่าการใช้อินเตอร์เน็ตและไม่ใช้อินเตอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างจะส่งผลต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ทางด้านร่างกาย หรือทางด้านอื่น ๆ แตกต่างกันหรือไม่

4. ควรมีการศึกษาหรือทำวิจัยถึงโอกาสในการใช้อินเตอร์เน็ตของนักเรียนที่ใช้อินเตอร์เน็ตว่าโดยส่วนใหญ่ักเรียนมีการใช้อินเตอร์เน็ตที่ใดมากกว่าระหว่างโรงเรียนหรือที่บ้าน และการใช้อินเตอร์เน็ตที่โรงเรียนมีอัตราในการใช้นาน้อยเพียงใด เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียนหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอมีสาเหตุอะไรที่ทำให้นักเรียนรู้สึกอย่างนั้น เพื่อที่โรงเรียนจะได้มีการปรับปรุงถึงอัตราการใช้อินเตอร์เน็ตของนักเรียนได้